

Gezi ağaçlarının naklinde tarihi rastlantı

Gezi Parkı direnişine ‘neden olan’ ağaçlar Çađlayan’da bulunan parka dikildi. Park adını içindeki ‘Abide-i Hürriyet’ anıtından alıyorAnıt, tarihe ‘gerici ayaklanma’ olarak geçen ve Topçu Kışlası’ndaki askerlerin başrolde olduğu 31 Mart Vakası’nda ölenlerin anısına dikilmiş.

Gezi Parkı’ndan sökülen ve 10 gündür devam eden olayların başlamasına yol açan ağaçlar, Çađlayan’da İstanbul Adalet Sarayı’nın arkasındaki Abide-i Hürriyet Parkı’na dikildi. Park ismini içindeki meşhur “Abide-i Hürriyet” anıtından alıyor. Diđer adı da “Hürriyet-i Ebediyye Abidesi”. Anıt, tarihe “gerici ayaklanma” olarak geçen ve Topçu Kışlası’nda askerlerin başrolde olduğu 31 Mart Vakası’nda ölenlerin anısına dikilmiş... Osmanlı’nın son dönemindeki çalkantılı siyasi iklime paralel bir hikayesi var.

Abide-i Hürriyet

Osmanlı İmparatorluğu 18. yüzyıldan itibaren gücünü kaybetmeye başlayınca, iç siyasi çalkantılar da artmaya başlar. Devleti eski gücüne kavuşturmak için reform üstüne reform yapılır. Tanzimat ve Islahat fermanları devlete modern bir kimlik kazandırmak için atılmış önemli adımlardır. Aydınlar da Padişahlığa karşı halk temsilcilerinin ve Anayasa’nın bulunduğu “meşrutî” bir düzen sistem arayışına girer. Sağlık sorunları sebebiyle tahtan indirilen V. Murad’ın yerine tahta çıkan Sultan 2. Abdulhamit, 23 Aralık 1876’da Meşrutiyet’i ilan ederek Anayasa’yı (Teşkilat-ı Esasiyye Kanunu) kabul eder. Ancak Sultan bir süre sonra, 14 Şubat 1878’de meclisi kapatarak, Meşrutiyet yönetimine son verir. Sultan, 1908’e kadar ülkeyi tek yetkili olarak yönetir. Ancak Avrupa’da yetişen genç Osmanlı aydınları üzerinden mevcut yönetime karşı muhalif örgütlenmeler artar. Askeriye ve tıbbiye öğrencileri arasında önce gizli bir şekilde örgütlenen İttihat Terakki Cemiyeti, geniş taraftar kitlesiyle muhalefetin temsilcisidir.

Cemiyet mensuplarının çalışmaları sonucunda 24 Temmuz 1908’de 2. Meşrutiyet ilan edilir ve meclis açılır. Durumdan rahatsız olan bazı kesimlerin de yardımıyla Taşkışla ve Taksim’deki Topçu Kışlası’ndaki askerler ayaklanır. Tarihe 31 Mart Vakası olarak geçen bu olaylar Selanik’ten gelen ve içerisinde Enver ve Mustafa Kemal gibi genç subayların bulunduğu Hareket Ordusu tarafından bastırılır.

İttihatçı liderler

Meşrutiyet’in ilanının birinci yıldönümünde, 31 Mart Vakası’nda ölen subay ve erler anısına “Abide-i Hürriyet”in (Hürriyet Anıtı) temeli atılır. 23 Temmuz 1911’de, yani Meşrutiyet’in 3. yıldönümünde Enver Paşa’nın katıldığı bir törenle anıt açılır. Anıt sonrasında ölen İttihat Terakki liderlerinin defnedildiği bir mezar haline dönüşür. Topçu Kışlası’nda başlayan isyanı bastıran Hareket Ordusu’nun komutanı Mahmut Şevket Paşa, İttihat Terakki liderlerinden Sadrazam Talat Paşa ve 1995 yılında naaşı Türkiye’ye getirilen Enver Paşa’nın mezarları bu anıtın çevresinde. Türkiye’de son dönemde ortaya çıkan en büyük siyasi ve sosyal gerilimin merkezinde olan 5 çınar ağacı artık 100 yıl öncesinin en gerilimli siyasi ve sosyal ortamının aktörlerinin mezarlarını gölgelendiriyor.